

Motion till riksdagen

1986/87:Jo781

Sigge Godin (fp)

En ny naturskyddslag

Vi svenskar har stort naturvårdsintresse. Älskar att tillbringa fritiden i skärgården, vid sjön eller fjällen. Naturprogrammen hör till de allra populäraste i TV. Vi vill också gärna tro att vi är föregångare i fråga om naturskydd men vid internationella jämförelser har vi ett dåligt naturskydd. Våra lagar hindrar inte exploatering av erkänt skyddsvärda våtmarker, men kan hindra en enskild naturvårdsintresserad markägare att spara värdefull gammelskog. Svensk naturskyddslagstiftning är underlägsen andra västländers i fråga om krav på beslutsunderlag. Det ställs större krav för att freda ett område än för att förstöra naturmiljö för all framtid. Fastän skyddet av naturmiljön är lika betydelsefullt för samhället som samhällsekonomi betraktas naturskyddet enbart som ett sektorsintresse.

Svenska naturskyddsföreningen har sedan länge uppmärksammat bristerna i lagstiftningen och lade hösten 1986 fram ett förslag till ny naturskyddslagstiftning. Lagen är tänkt som en övergripande lag, som skall vara överordnad all annan speciallagstiftning. En ekologisk grundsyn, definierad genom hänsynsregler, griper över både generella och specifika kravregler. Förslaget till ny naturskyddslag innebär en väsentlig skärpning och ansluter sig närmare till miljöskyddslagen! I alla ärenden som påverkar naturen skall finnas konsekvensbedömningar som förutom effekterna av en planerad åtgärd också skall redovisa tänkbara alternativ.

Grundprincipen är att nyttan skall överväga skadan.

Naturskyddsföreningen vill i sitt förslag få en renodling av det ekologiska naturskyddet. De sociala naturvårdsobjekten (strövområden eller rekreationsområden) måste bedömas annorlunda och få andra skyddsbestämmelser än de som krävs för skydd av arter eller ekosystem.

Förslaget innebär således flera viktiga förändringar i förhållande till den nuvarande naturvårdslagen, bl. a.:

- Att var och en som kan påverka naturmiljön måste begränsa sig och vidta försiktighetsmått inom ramen för vad som kan anses tekniskt och ekonomiskt möjligt samt miljömässigt motiverat. Av olika alternativ skall det för miljön minst skadliga väljas. Bevisbördan åvilar därvidlag den som skall utföra en viss åtgärd. Förebilden för dessa regler är miljöskyddslagens kravregler som i praktiken visat sig fungera ganska bra.
- Att ett absolut skydd för globalt utrotningshotade arter, underarter och genetiskt särpräglade populationer inrättas. Inga åtgärder får vidtas som äventyrar en arts fortsatta existens. Skyddet förstärks också för arter som

visserligen inte är akut och globalt utrotningshotade, men väl sårbara och/eller sällsynta.

Mot. 1986/87
Jo781

- Att s. k. miljökonsekvensbedömningar måste upprättas innan beslut fattas och åtgärder utförs som kan få en betydande inverkan på miljön. I en miljökonsekvensbedömning skall redovisas miljöeffekter av och alternativ till ett visst beslut eller en viss åtgärd.

Förebilden till miljökonsekvensbedömningar har hämtats utomlands. I USA har man t. ex. arbetat med sådana (Environmental Impact Statements, EIS) alltsedan 1969.

- Att naturskyddslagens skyddsformer förbehålls renodlat naturskydd. De är med andra ord inte tillämpliga då det primära intresset är av social karaktär. Mark för t. ex. rörligt friluftsliv bör i första hand kunna säkerställas med andra lagar, t. ex. PBL. Detta hindrar inte att det rörliga friluftslivet och den renodlade naturvårdens intressen ofta kan förenas. Typiskt för skydd enligt naturskyddslagen är dock att det ekologiska skyddet alltid väger tyngre.
- Att nationalparker får ett starkare skydd.
- Att naturvårdsområden och samrådsområden ersätts med s. k. hänsynsområden.
- Att strandskyddet, som framför allt tillgodoser ett socialt behov, nämligen det rörliga friluftslivets tillgång till fria stränder, överförs från naturvårdslagen till någon annan lag, lämpligen PBL.
- Att också växter skall kunna skyddas med tillträdesförbud under känsliga perioder.

Hemställan

Mot bakgrund av det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till ny naturskyddslag.

Stockholm den 26 januari 1987

Sigge Godin (fp)